

EU:n ja Venäjän Itämeri-yhteistyö tuottaa tuloksia

Hannu Himanen

Itämeren alueen yhteistyö rantavaltioiden, alueellisten järjestöjen sekä EU:n ja Venäjän välillä on Euroopan kylmän sodan jälkeisen historian huonosti tunnettu menestystarina.

Itämeren valuma-alue on yli 70 miljoonan ihmisen markkina-alue, jolla on edellytykset kilpailla globaalissa maailmassa ja antaa alueen asukkailla kestävään kehitykseen perustuvaa hyvinvointia. Onnistuminen edellyttää kunnianhimoisia tavoitteita ja kaikkien yhteisiä ponnistuksia. On tärkeää, että Pietari ja koko Luoteis-Venäjä saadaan täysimittaisesti mukaan Itämeren alueen taloudelliseen, sosiaaliseen ja ekologiseen kehittämiseen. Itämeren maiden neuvosto (CBSS) sekä EU:n, Venäjän, Norjan ja Islannin tasavertainen yhteistyö pohjoisen ulottuvuuden hankkeissa tarjoavat hyvän alustan yhteistyölle.

Pohjoisen ulottuvuuden merkittävimpiin saavutuksiin kuuluu Pietarin kaupungin jätevesiongelman ratkaiseminen. Se on ollut mahdollista EU:n, pohjoismaiden ja Venäjän yhteisin ponnistuksin. Nyt jo yli 98 prosenttia Pietarin jätevesistä puhdistetaan. Itäisen Suomenlahden tila on alkanut kohentua.

Parhaillaan EU:n ja Venäjän välillä keskustellaan siitä, miten EU:n Itämeristrategian ja Luoteis-Venäjän kehitysstrategian avulla voidaan vauhdittaa yhteistyötä. Yksi keskeisistä teemoista tässä työssä on ollut merenkulun turvallisuus. Kun öljyn ja öljytuotteiden kuljetukset Suomenlahdella kasvavat ripeästi, turvallisuusjärjestelmien tulee pysyä meriliikenteen kasvun tahdissa.

Venäjän pääministeri Medvedev isännöi järjestyksessään toista Itämeri-huippukokousta Pietarissa viime huhtikuussa. Siellä päästiin eteenpäin monissa tärkeissä kysymyksissä: Äänisen, Laatokan ja Nevan yhteisen valuma-alueen jätevesien käsittelyä ryhdytään toden teolla kehittämään; Pietarin hankalaan ongelmajätteiden käsittelyyn etsitään ratkaisua; Leningradin alueen navettojen, sikaloiden ja kanaloiden jätteisiin käydään käsiksi; ja merenkulun turvallisuus nousee käytännön toimien tasolle.

Tässä suhteessa on syytä noteerata pääministeri Medvedevin lupaus, että Krasnyi Borin ongelmajätelaitoksen tilanteeseen lopultakin puututaan. Samoin pitää kirjata Pietarin vesilaitoksen (Vodokanal) sitoumus siitä, että se osallistuu Leningradin alueen ja Karjalan tasavallan vedenkäsittelyn kehittämiseen ja

siipikarjan tuottaman lannan kierrätykseen. Kananlannan kierrätys ja hyväksikäyttö on hyvä esimerkki alasta, jossa suomalaisilla yrityksillä on tarjottavanaan teknologiaa ja osaamista.

Suomi aloitti Itämeren maiden neuvoston puheenjohtajana viime heinäkuussa. Suomen puheenjohtajuuden teemana on ”puhdas, turvallinen ja älykäs Itämeri”. Venäjä on toivonut Suomelta tukea omalla puheenjohtajuuskaudellaan käynnistamiensä hankkeiden seurantaan. Turussa kesäkuun alussa pidettävän pääministerikokoukseen ja sen valmisteluihin kohdistuu merkittäviä odotuksia.

Toista kertaa vietettävä Suomenlahti-vuosi käynnistyi tammikuussa 2014. Se toimii sateenvarjona, joka alle kerätään toimijoita ja hankkeita paitsi Suomenlahden rantavaltioista myös koko Itämeren alueelta. Vuoden ohjelmaan kuuluu mm. yhteisiä tutkimushankkeita ja veden laadun seurantaa. Tavoitteena on varmistaa Suomenlahden tilan koheneminen.

Itämeren ja Pohjois-Euroopan alueellisia yhteistyöfoorumeita on paljon. Itämerineuvoston, Arktisen neuvoston, Barentsin euro-arktisen neuvoston ja pohjoisen ulottuvuuden välille on löydettävä luontevaa yhteistyötä ja täydentävyyttä ja samalla vältettävä päällekkäisyydet ja kilpailu. Foorumeiden määrä kertoo alueen dynaamisuudesta ja Itämeren maiden välillä vallitsevasta luottamuksesta ja yhteispelin hengestä. Suomi työskentelee aktiivisesti eri foorumeilla tämän myönteisen kehityksen vahvistamiseksi.

Hannu Himanen
Suomen suurlähettiläs
Moskova

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).